ԳԻՐՔ
ԱՂՕԹԻՑ

281.6
9-61

վասն ամ ցեղ
Պատահարաց որք գան 'ի վերայ
մարդոյն։

Յորոց ազատեսցէ զմեզ Տէր
աստուած.
Ամէն։

Տպեալ հրամանաւ տն.
Զաքարիայ արքեպիսկոպոսի
և ընդհանուր Պատ-
րիարքին։

'Ի ԿՈՍՏԱՆԴԻՆՈՒՊՕԼԻՍ.

Յամի Տեառն 1798.

'Ի Մուրատէոս Դպրէ.

Ա.

☙ Աղօթք Առաւօտեան Տեառն Ներսէսի Հայոց կաթուղիկոսի

Հաւատով խոստովանիմ և երկրպագանեմ քեզ Հայր և Որդի և Սուրբ Հոգի. անեղ և անմահ բնութիւն. արարիչ հրեշտակաց և մարդկան և ամենեցուն. և ողորմեա քո արարածոց և ինձ բազմամեղիս ։

Հա

Հաւատով խոստովանիմ և
երկիրպագանեմ քեզ՝ ան
բաժանելի լոյս միասնական
սբ երրորդութի և մի ածու
թի․ արարիչ լուսոյ և հա
լածիչ խաւարի․ հալածեա
'ի հոգւոյ իմմէ զխաւար մե
ղաց և անգիտութե և լուսա
ւորեա զմիտս իմ 'ի ժա-
մուս յայսմիկ աղօթել քեզ
'ի հաճոյս՝ և ընդունիլ 'ի
քէն զխնդրուածս իմ և՛։
Հայր երկնաւոր ած ճշմա
րիտ որ առաքեցեր զոր-
դիդ քո սիրելի 'ի խնդիր
մոլորեալ ոչխարին՝ մեղայ
յերկինս և առաջի քո ըն
կալ զիս ոպս զանառակն որ-
դին

դիմն և զգեցի ինձ զպատ_
մուճանն փառաւորին զոր մեր
կացոյց մեղօք. և այլոր":
Որդի այ անձ ծնանորին՝ որ
խոնարհեցար 'ի հայրական
ծոցոյ՝ և առեր մարմին 'ի
սբյ կուսէն մարիամայ վա
մերոյ փրկութե. խաչեցար
և թաղեցար և յարեար 'ի
մեռելոց և համբարձար փա
ռօք առ հայր՝ մեղայ յեր
կինս և առաջի քո. յիշեա
զիս որպ զաւազակն յորժամ
գաս արքայութբ քով և":
Որդի այ անձ ծնաւորիս որ
իջեր 'ի յորդանան և 'ի վեր
նատունն. և լուսաւորե_
ցեր զիս մկրտութբ սբ աւա

զա

ւազանին մեղայ յերկինս և
առաջի քո. մաքրեա զիս
վերստին ա՟ծային հրով
քով՝ ո՟պ հրեղէն լեզուօք
ս՟բ զառաքեալսն. և՛:
Անեղ բնութի՟ մեղայ քեզ՝
մտօք իմովք՝ հոգւով և
մարմնով իմով. մի՛ յիշեր
զմեղս իմ զառաջինս վ՟ս ան
ուանդ քում ս՟բյ. և՛:
Տեսող ա՟մի մեղայ քեզ
խորհրդով բանիւ և գոր
ծով. ջնջեա զձեռագիր
յանցանաց իմոց՝ և գրեա
զանուն իմ ՚ի դպրութեան
կենաց. և՛:
Քննող գաղտնեաց մեղայ
քեզ՝ կամայ և ակամայ՝ գի

 տու

տութ և անգիտութ. Թո
ղութի շնորհեա մեղաւորիս
զի ՚ի ծննդենէ մր աւազա
նին մինչև ցայսօր մեղուցել
եմ առաջի ածութեդ քոյ
զգայարանօք իմովք և ամ
անդամովք մարմնոյս. և'':
Ամենախնամ տր՝ դիր պա
հապան աչաց իմոց զեր
կիւղ քո տր՝ ոչ ևս հայել
աղտոտ. և ականջաց իմոց
ոչ ունկնդրել լսել զբանս չա
րութե. և բերանոյ իմոյ ոչ
խօսել զսուտս. և սրտի ի
մոյ ոչ խորհիլ զչարութի.
և ձեռաց իմոց ոչ գործել
զանիրաւութի. և ոտից իմոց
ոչ գնալ ՚ի ճանապարհս անօ

րէ

ընծայեն. այլ ուղղեա՛ զկար
ծառս սոցա լինել միշտ ընդ
զառաքինութեանց քոց ամէն. և՛
Հուր կենդանի քո՛ զՀուր
սիրոյ քոյ զոր արկեր յեր
կիր՝ բորբոքեա՛ յանձն իմ.
զի այրեսցէ զաղտ հոգւոյ
իմոյ և սրբեսցէ զխիղճ
մտաց իմոց՝ և մաքրեսցէ
զմեղս մարմնոյ իմոյ. և վա
ռեսցէ զլոյս գիտութեան քո
՚ի սրտի իմում. և ո՛:

Իմաստութիւն Հօր Յս̃, տո՛ւր
ինձ իմաստութիւն զբարիս խոր
հել և խօսել և գործել ա
ռաջի քո յա̃մ ժամ ՚ի չար
խորհրդոց՝ ՚ի բանից և՚ի
գործոց փրկեա զիս. և՛.

Կա

Կամեցող բարեաց տր կա
մարար մի՛ թողուր զիս ՚ի
կամս անձին իմոյ գնալ. այլ
առաջնորդեա ինձ լինել
միշտ ըստ կամաց քոց բա-
րերարաց. և ողորմ''։

Թագաւոր երկնաւոր տուր ինձ
զարքայութի քո՝ զոր խոստա
ցար սիրելեաց քոց և զօ
րացո՛ զսիրտ իմ ատել զմ
եղս՝ և սիրել զքեզ միայն՝
և առնել զկամս քո. և''։

Խնամող արարածոց՝ պա-
հեա՛ նշանաւ խաչի քոյ զհո
գի և զմարմին իմ ՚ի պատ
րանաց մեղաց՝ ՚ի փորձութեց
դիւաց և ՚ի մարդոց անիրա
ւաց և յամ վտանգից հոգ

ւոյ և մարմնոյ. և՛՛։
Պահապան ամ̃ի քս̃ աջ քո
հովանի լիցի ի վր̃ իմ ի
տուէ և ի գիշերի ի նստել
ի տան՝ ի գնալ ի ճանապրհ.
ի ննջել և ի յառնել զի մի
երբէք սասանեցայց. և՛՛։
Ա̃ծ իմ, որ բանաս զձեռն
քո և լնուս զամ̃ արարածս
ողորմութ̃բ քեզ յանձն
աւանդեմ զանձն իմ դու հո-
գա՛ և պահպանեա՛ ի պէտս ամ
հոգւոյ և մարմնոյ իմոյ յայժմ
հետէ մինչև յաւիտեան. և՛՛
Ուղղիչ քս̃ մոլորելոց դար-
ձո՛ զիս ի չար սովորութեց
իմոց ի բարի սովորութի. և
քաղցրացո՛ ի հոգի իմ զդառ

նա

նայէ որ մահուան և զեր-
կիւղ գեհեններոյն՝ և զսէր
արքայութեան զի զղջացայց
՚ի մեղաց՝ և գործեցից զար
դարութի. և ողոր՛՛:
Աղբիւր անմահութէ աղբե-
րացո՛ ՚ի սրտէ իմմէ զարտա
սուս ապաշխարութէ որպէս պո
ռնկին. զի լուացից զմեղս
անձին իմոյ յառաջ քան զե-
լանելն իմ յաշխարհէս. և՛՛
Պարգևիչ ողորմութե՝ պար
գևեա ինձ ուղղափառ հա
ւատով և բարի գործով և
սրբ մարմնոյ և արեան քո հա
ղորդութեամբ գալ առ քեզ. և՛՛
Բարերար մեր հրեշտակի
բարւոյ յանձն արասցես

զիս

զիս քաղցրութ՟ ա՛ռնել
զհոգի իմ եւ անխռովաբար անցու-
ցանել ընդ չարութ՟ այսոցն
որք են 'ի ներքոյ երկնից եւ'':

Լոյս ճշմարիտ քրիստոս արժա-
նաւորեա զհոգի իմ ուրա-
խութ՟ տեսանել զլոյս փա-
ռաց քոց, 'ի կոչման աւուրն
եւ հանգչել յուսով բարեաց
յօթեւանս արդարոց, մին-
չեւ յօր մեծի գալստեան
քոյ. եւ ողոր'':

Դատաւոր արդար յոր-
ժամ գաս փառօք Հօր՝ դա-
տել զկենդանիս եւ զմե-
ռեալս մի՛ մտաներ 'ի դա-
տաստան ը՟ ծառայի քում.
այլ փրկեա զիս յաւիտե-
նա

նախկան հրոյն՝ և լուսեղէն արա-
րիչ զերանաւէտս կոչումն
արդարոց. յերկնից ար-
քայութ՟ իդ. և ողոր՛՛:
Ա. Մենողորմ տ͞ր՝ ողորմեա
ա͞մ հաւատացելոց ՚ի քեզ
իմոց և օտարաց ծանօթից
և անծանօթից կենդանեաց
և մեռելոց. շնորհեա և
թշնամեացն իմոց՝ և ատե-
լեացս թողութի͞ն որք առիս
յանցանացն. և դարձո զնս՟
՚ի չարեացն զոր ունին վա-
իմ. զի ողորմութե͞ն քում
արժանի եղիցին. և ո՛՛:
Փառաւորեալ տ͞ր՝ ընկալ-
զաղաչանս ծառայիս քո՝
և կատարեա ՚ի բարիս զխնդր-

գործուածս իմ. Բարեխօ-
սութե սրբուհւոյ ածած-
նին՝ և յօհաննու մկրտչին
և սբյն Ստեփաննոսի նա-
խավկային՝ և սբյն գրիգո-
րի մերոյ լուսաւորչին: և
սբց առաքելոց մարգարէից
վարդապետաց մարտիրո-
սաց հայրապետաց. ճգնա-
ւորաց կուսանաց միանձանց
և ամ սբց քոց երկնաւո-
րաց և երկրաւորաց. և
քեզ փառք և երկրպագու-
թիւն անբաժանելի սբ
երրորդութեանդ յա-
ւիտեանս յաւիտենից.
Ամէն:

✠ Աղօթք Պահպանութեան։

Անսկիզբն ած անեղ ած անիմանալի ած անպարագրելի ած անծին ած ամենարքայ ած ամենարարիչ ած ամենարփի ած ամենագէտ ած ամենարագ ած ամենաւատ ած ամենամեծ ած ամենաղեկուր ած ամենարմատ ած ամենարձակ ած ամենայց ած ամենայսկելոու ած ամենաողջու ած ամենաղղիչ ած ամենաաաց ած ամենարթուն ած ամենաբան ած ամենաբարձրեալ ած ամենաբերկրեալ ած ամենաբան ած ամենաբանական

ած

փրկող ա̄ծ ամենաարարող ա̄ծ
ամենակարծիչ ա̄ծ ամենա-
կարիչ ա̄ծ ամենամաքրիչ
ա̄ծ ամենայերուչ ա̄ծ ամե-
նաստեր ա̄ծ ամենաստիրօղ
ա̄ծ ամենաստեղ ա̄ծ ամենա-
տես ա̄ծ ամենատեսօղ ա̄ծ
ամենատեսն ա̄ծ ամենատեսն
ա̄ծ ամենասեւ ա̄ծ ամենա-
սեւանչ ա̄ծ ամենասիրէ ա̄ծ
ամենարարըն ա̄ծ ամենա-
րարիչ ա̄ծ . ամենագօղ ա̄ծ
ամենագոյն ա̄ծ ամենագոյթ
ա̄ծ ամենագործուն ա̄ծ ա-
մենագանկ ա̄ծ ամենագուն-
կալն ա̄ծ . ամենափառաք ա̄ծ
ամենափառք ա̄ծ ամենափառ-
քող ա̄ծ ամենափառքեալ ա̄ծ

[illegible]

ամ անձնեղէնի ամ անօրի-
նակ ամ.

Բարի ամ բարեխնամ ամ բա-
րիբնութի ամ բարեաց բա-
րի ամ բարեգութ ամ բա-
րեբաշխ ամ բարեբարոյ
ամ բարեխորհուրդ ամ
բարեաց պարգեւող ամ բա-
բարեսէր ամ.

Գովեալ ամ գեղեցկերայ
ամ գերապարդ ամ գոհա-
բանեալ ամ գերապայծառ ամ
գեղեցիկ ամ գերագոյն
ամ գոյացուցիչ ամ.

Դատաւոր ամ դատաւո-
րաց դէտ ամ դիտաւղէտ
ամ դատաւորիչ ամ դատա-
նեալ ամ դատաւոր ց մերոց

ամ

ա՟ծ դեղ կենաց ա՟ծ դրախտա
ա՟ծ դասատեսարանող ա՟ծ։
Երրորդութի՟ ա՟ծ երկինք
ա՟ծ երկնաւորաց ա՟ծ երկ
րաւորաց ա՟ծ։
Զօրաւոր ա՟ծ զօրեղ ա՟ծ
զուարթնոց ա՟ծ զարդարող
ա՟ծ զարմանացիչ ա՟ծ զարմանա
լի ա՟ծ զարհուրելի ա՟ծ։
Էարեակ է Ե ա՟ծ էրա
նեալ ա՟ծ էակեան ա՟ծ էա
կացուցիչ ա՟ծ էութի՟ ա՟ծ։
Թագաւորաց ա՟ծ թագաւոր
ա՟ծ թողիչ մեղաց ա՟ծ թա
ղեկոց յարութի՟ ա՟ծ թշնա
մեաց սատակիչ ա՟ծ։
Ժամանակութի՟ ա՟ծ ժամա
նեաց ա՟ծ ժամանող ա՟ծ ժա

 մա

Հայր ա̃ծ· Հօր որդի ա̃ծ·
Հոգի ս̃բ ա̃ծ· Հաստատ ա̃ծ·
Հաստիչ լուսաւորողաց ա̃ծ·
Հեզոց ազատիչ ա̃ծ· Հրամա-
տու ա̃ծ· Հրաւիրօղ ա̃ծ· Հզ-
օրաւորաց ա̃ծ· Հարստացու ա̃ծ·
Հանգուցեալ ա̃ծ· Հաստատուն-
եաց ա̃ծ :

Ձայնի ա̃ծ· Ձեռնօղ ա̃ծ· Ձե-
ռնտու ա̃ծ· Ձայնից յօղ
ա̃ծ· Ձիր ա̃ծ· Ձրիաբաշխ ա̃ծ·
Ղեկավար ա̃ծ· Ղեկավարեալ
ա̃ծ· Ղամփարի ա̃ծ· :

Ճշմարիտ ա̃ծ· Ճշմարտութե
ա̃ծ· Ճշմարտախօսի ա̃ծ· Ճառ-
ագայթողաց ա̃ծ· Ճառագայթ
ա̃ծ· Ճառագայթեալ ա̃ծ·
Ճոխ ա̃ծ· Ճաշակ ա̃ծ· Ճար

ա̃ծ·

ա̃ծ [illegible] ա̃ծ [illegible]
ա̃ծ [illegible] [illegible] ա̃ծ
[illegible] [illegible] ա̃ծ
[illegible] ա̃ծ ։

[illegible] ա̃ծ [illegible]
[illegible] ա̃ծ [illegible] ա̃ծ [illegible]
[illegible] ա̃ծ [illegible] ա̃ծ [illegible]
[illegible] [illegible] ա̃ծ [illegible]
[illegible] [illegible] ա̃ծ ։

[illegible] ա̃ծ [illegible]
ա̃ծ [illegible] ա̃ծ [illegible]
[illegible] ա̃ծ [illegible] ա̃ծ
[illegible] ա̃ծ [illegible]
[illegible] ա̃ծ [illegible] ա̃ծ [illegible]
[illegible] ա̃ծ ։

[illegible] [illegible] ա̃ծ [illegible]
[illegible] ա̃ծ [illegible] [illegible] ա̃ծ
[illegible] [illegible] ա̃ծ [illegible] ա̃ծ

շուրջ ած [illegible] ած
[illegible] ած [illegible]
ած [illegible] ած ։
Ողորմած ած ողորմութեան ած
ուղիղ ած ուղղորդ ած
ուղղորդ[illegible] ած ուղղոր-
դ[illegible] ած ուղղորդախօս
ած ուղղորդաբան ած ։
Զօրաւոր[illegible] ած զօր[illegible]
ած զօր[illegible] ած զօրա-
[illegible] ած զօր[illegible] ած
զօր[illegible] ած ։
Պահապան ած պահապան[illegible]
ած պետ[illegible] ած [illegible]
ած [illegible] ած պա-
րունակող ած ։
Քահ ած Քահանայ[illegible] ած Քա-
հանայ[illegible] ած Քան ած

 Քան

Ջամբօղ ա̅ծ Ջերմեռանդու-
թեան ա̅ծ ։
Ռահ ա̅ծ· ռահվիրայ ա̅ծ ռա
ռաբաշխ ա̅ծ ռաստավճայր
ա̅ծ ռեհանին քաղցր ա̅ծ ռա
հավարժ ա̅ծ ։
Սբ̅ ա̅ծ սրբութե̅ ա̅ծ սաբա
ւօթ ա̅ծ սէր ա̅ծ սիրելի
ա̅ծ սահմանադիր ա̅ծ ստ
եղծօղ ա̅ծ սրբոց ա̅ծ սո
սկալի ա̅ծ ։
Վեհ ա̅ծ վեհագոյն ա̅ծ
վայելչութե̅ ա̅ծ վերակացու
ա̅ծ վարձիչ ա̅ծ ։
Տէ̅ր ա̅ծ տեսօղ ա̅ծ տիե̅
ա̅ծ տուիչ բարեաց ա̅ծ
տրամադրօղ ա̅ծ ։
Րաբուն ա̅ծ րաբունապետ
ա̅ծ

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

քո մեծ եւ ահեղ անուանեալդ. զօրութիւ տէր ած ամենակալ եւ ողորմեա ողորմած ծառայիս քո ամէն

※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※

։ Աղօթք վասն կապելոյ դիւաց եւ կախարդաց աղանդաւորաց։ եւ վս դատաստանի ամբողջելոյ։

ագաւոր հզօր ամենակալ ծարաւեալդ փրկութեան ննջեցելոց՝ որ վս մեր խոնարհեցար ի հայրական ծոցոյ եւ առեր մարմին ի սրբոյ կուսէն մարիամայ, վս մերոյ փրկութե։ մատնեցար։ ըմբռնեցար չարչարեցար։ խաչեցար եւ թաղեցար եւ

յորեար . ՚ի մտաւորսն՝ և
համբարձար փառօք առ
հայր . զարթի՛ զզօրութի՛
քո և եկ ՚ի կեցուցանել
զգիծս արեան քոյ տէր և
մի՛ տար զերբեւանութի զքո
փրկեալսդ քո . և մի՛ տար բռնա
կուռի չարին՝ զտառապեալս
ճանդ քում տրյ և մի՛ ըզ
լքեալս քեզ մարմինս . և ան
դամ թողուլ ՚ի կորուստ և
՚ի կատապական չարին . այլ
գթեա ՚ի քո արարածս արար
չահեալ մխիթարեա . տէր ողորմեա
մեզ . զի ՚ի խաչ քո պարծե
լով պարծեցաք և պահե
լով պահեսցէ զմեզ երկնե
լի և անեղբերութի ժամանակս .

և լինել պահապան ծառայից

այ ամէն :

Զոր իշխանքըն հալածեն . որք ընդ ծառայս քո մարտընչեն : երեւելով նշան խաչին . աներեւոյթք կործանեսցին .

✤ Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի։

Եւ մինչդեռ անցա
նէր ընդ այն Յս.
գնացին զհետ նորա
կոյրք երկու աղաղակէին
եւ ասէին. ողորմեա մեզ որ
դի Դաւթի. Իբրեւ եկն
ի տունն. մատեան առ նա
կոյրքն. եւ ասէ ցնս Յս.
հաւատայք եթէ կարող
եմ առնել ձեզ զայդ. ասեն
ցնա այո տր. Յայնժամ
մերձեցաւ յաչս նց. եւ ասէ
ըստ հաւատոց ձերոց եղի
ցի ձեզ. Եւ բացան աչք
նց. եւ սաստեաց նց Յս եւ
ասէ. զգոյշ կացէք մի ոք

 գի

գիտասցէ · Եւ նոքա ե-
լեալ համբաւեցին զնա ը(նդ)
ամ(ենայն) երկիրն ընդ այն · Եւ
ընդ ելանելն նց(ա) արտաքս ահա
մատուցին առ նա զայր մի
համր դիւահար · Եւ ընդ ե-
լանելն դիւին խօսեցաւ
համրն եւ զարմացան ժողո-
վուրդքն՝ եւ ասեն · Թէ եւ
ո՛չ երբեք երեւեցաւ այս-
պիսի ինչ յիսրայէլի · Իսկ
փարիսեցիքն ասէին · Իշխա-
նաւն դիւաց
հանէ դա
զդեւս ։

Մարկոսի.

Ել լուր նր ընդ-
ամ կողմն գալիլեաց-
ւոց. Եւ վաղվաղա-
կի ելեալ ի ժողովրդենէն
եկին ի տուն սիմոնի եւ անդ-
րէի յակոբու եւ յօհաննու
հանդերձ: Եւ զոքանչ սի-
մոնի դնէր ջերմացեալ եւ
վաղվաղակի ասեն ցնա վն
նր. Եւ մատուցեալ յա-
րոյց զնա կալեալ զձեռանէ
նր եւ եթող զնա ջերմն. եւ
սպասաւորէր զնս. Եւ երեկ-
եալ եղեւ ի մտանելն արե-
գականն բերեին առ նա զամ
հիւանդս եւ զդիւահարս.

 Եւ

Ո՛վ էր սմ քաղաքն ծաղր
մեկեալ առ դրունսն : Ո՛վ
բժշկեաց զքաղաքամ հիւ՛ան
դըս ՚ի պէսպէս ախտից,
և զեւս բաղդումս եհան, և
ծէ տայր խօսիլ դիւ՛ացն զի
գիտէին զնա թէ Ք՛սն է:

Սրբոյ Աւետարանին որ ըստ
Ղուկասու.

Ե՛ և եղև ընդ ա՛ւուր
սըն ՟Է՟ այնոսիկ եւ
՚ի լեառնն կայ յա
ղօթս, և հանէր զգիշերըն
՚ի գլուխ յաղօթան ա՛յ: Ո՛վ
ճերև այս եղև կոչեաց
զաշակերտսն իւր եւ ընտ
րեաց ՚ի նոցանէ երկոտա

ցանս․ զորս եւ սուրբ եկեղեցի
ընդունի եւ ընդունիմ․

Ուղղափառ զոր եւ սուրբ ժողովն
ընդունի եւ ընդունիմ․ եւ զամենայն
զոր սահմանեալ է նորին, եւ զսովո
րութիւն, եւ զսահմանեալս․ եւ զիւր
ոչ ընդունիցի․ եւ զսրբոց ժողովոց
նոցա․ Ն՝ զխոստովանիմ․ եւ
զխոստումն․ եւ զսրբազան պա
տարագ․ եւ զատուցանել զխորհուրդն
զնորա զամենայն զօրութիւն․ Ն՝ զսուր
բ պատարագ ... եւ զոր առնուն վասն
կենդանեաց եւ մեռելոց․ զի մարմին
Նոյն․ Ն՝ ի Քրիստոս Յիսուս՝ հանց
ողջոյն է ի հացն զի ամենայնիւ
եւ փոխիլ ամենայն զօրութիւն նիւ
թ եւ զարիւն յայն փոխիլ լի
ողջոյն յաս ի Հայր զամենայնի

եւ

յեմէ . և յայնմ կողմանէ և
'ի ծովեզերէն տիւրոսի և
սիդոնի : Որք եկին լսել 'ի
նմանէ և բժշկել 'ի հիւանդու
թեանց իւրեանց և նեղեալքն
այսոց պղծոց բժշկէին : Ամ՟ն ժո
ղովուրդն խնդրէր մերձենա
նալ 'ի նա զի զօրութիւն 'ի բա
զում ելանէր 'ի նմանէ և
բժշկէր զամենեսեան :

Սրբոյ Աւետարանին որ ըստ
Յոհաննու .

Յետ այսորիկ տօն էր
հրէից . և ել յս՟ 'ի
յեմ : Եւ էր յեմ
'ի պրոբատիկէ աւազանին
որ կոչի եբրայեցերէն

բեթհեզդայ հինգ սրահ։
Ի նոսա անկեալ դնէին բազ
մութիւն յոյժ հիւանդաց.
կուրաց. կաղաց. գօսացե
լոց, որք ակն ունէին ջրոյն
յուզելոյ։ Եւ հրեշտակ
տն իջանէր ըստ ժամանակի
յաւազանն, և յուզէր զջ
ջուրն։ և որ նախ ի շարժ
ման ջրոյն իջանէր յա
ւազանն. բժշկէր, ինչ ու
նելով զիշան հիւանդութեան։
Եւ անդ էր այր մի, որոյ
լը ամ էր ի հիւանդութե
իւրում։ Զնա իբրև ետես
Յս զի անկեալ դնէր. և
գիտաց եթէ բազում ժա
մանակք են այսուհետև,

ասէ

ասէ ցնա՝ կայսերն. որդի լինիլ։
Պատասխանի ետ նմա հր
եշտակն. տր̅ ոչ զայդ ասեմ
թէ յորժամ ջուրքն յա
ղբերն արկցէ զիս յաւա
զանն և մինչ ես զատուցանեմ
այլ որ քան զիս յառաջա
գոյն ծնանի։ Ասէ ցնա յա̅.
ւրն, առ զմահն և զնա։
Ասէ ողջ ցաւէ այդր. և յա
րեաւ եւաո զմարմնաւորն
և չոգեր. և եր շարժան յա
ճառն անդրանիկ։

Աղօթք Կիպրիանոսի
Հայրապետին

Ես Կիպրիանոս ծա
ռայ այ̅ ամենակալի
քաղաքացի աղաչեմ

հեշտեանցն. սան հեթանո
սքն որոցն. ասեն հօր իմոյ
երգեցողաց և մօր իմոյ երգո—
ղ իմա. յորժամ ծնայ ես յա
րովայնէ մօր իմոյ. ծնօղքն
իմ նախ երկեցին զիս յա—
սանս չոյծոց յիշխել վարանո
նեսայ երազոյն և երասան զիս
յասասնն գեխասատն. և զաւմ
ասառ զկեռսխասեզեր ամեփանց զեխո
սասաւմեր. գաւն զաշխարհն և եզ
նապոմ. և երգե հասասա ամ
նատրապելխասեցն. բաղղամ
անգամ երգնեալ ի յօգն և
երախատարգումն զնայի ի մէջ
ծովուն. և եթէ ի հրատանաց
իմ ամ զանեալ. զմեայ:
և զայ էր խաչենի տա ծա

մեղն

մայն կատարէին վարժապա
նի : Նշանակէ յապարանսն
և ատենի զնայիքն արեգա
կանն և զլուսին յերկնս իմ.
և երեսք իմ փայլէին իբ
րև զարեգական . և կատա
րէի զկամս դիմացն Աստուծ
ոյ դրախտ, և էի մաքուր
ի գործս չարաց և ոչ ճա
նաչէի զմեղ, և զմահս. վայ
Թանցեցուցանէ յաղագս
չար արուեստին իմոյ. Ո
մանս այսոց ցուց անէր:
Ոմանս դլխացու անէր
Ոմանս քամոտ անէր
Ոմանս ջերմոտ անէր,
Ոմանս հիւանդ անէր,
Ոմանս յաղագս վարէր.

Ո

Զօրանց զգայուն յերեւացն
առնելի. Զօրանց զմտաւքն
մտորեցուցանելի. Զօրհնեա
ատելի առնելի իւր ազգ-ին
Զայր եւ զկին կուրեցնելի
եւ ատել տայի զմիմեանս եւ
այլ բազում չարիս դիւա-
կանս առնելի ՚ի վ͞ր երկրի.
Եւ այնչափ հզօրս եղեւ դի-
ւացն որ ոչ մնաց գործ եւ
ոչ խորհուրդ զոր եւս ոչ
գիտացի եւ զբաղմունք դի-
ւաց զի ա͞ծ Ջուր որ եղանէ
յաղթերացն. այնպէս եղա-
նէն զեղքն եւ պատրեն եւ
քաղցեն զորդիս մարդկան.
զայս տ͞ր ա͞ծ հեռացուցանէ
՚ի ծառայէս ա͞յ. Եւ կա-

 պէտ

[illegible]

[illegible]

դարձոյց անարգանաց . և ա
ռեալ երկոտասաարդն զամ
բիւրան գնաց առ կեչկերպանոս
և նա ասէ. եա գործուցանեմ
զնա 'ի կամս քո, և առաքեաց
զ.Ռ. 'ի զինուորն առ ռատտիս
նէ և նա մեր աղօթիւքն հա
լածեաց զնա, և այս ...
քե · ց զրկեն պարսկաստան, և
եկեալ զինուորն 'ի կերպարանս
ծերոյ և պառաւոյ կնոջ, և որ
նացեալ 'ի դուռն մեր կա
ցին 'ի գիշերի և ասէ՝ ով
դուստրիկ իմ զգիշերս Է
քեզ աղօթեցից և մնեալ
զեն առ կոյսն և աղօթեցին
զօրն զգիշերն միասին, և այսպ
ասէ ասացից ով դուստրիկ 'ի

Նուաստէ՞ ո՛վ է վարձս ընկա-
լեալ։ Նա՛ թէ չէր ամուս-
նացեալ. ուստի՞ էին նախա-
հարքն մարգարէքն առա-
քեալքն հայրապետքն. եկ
երթիցուք առ Մեծն կիպրի-
անոս եւ ամուսնացիր, եւ այս
իմացեալ կոյսն որ սանյակից
էր բանին. եհան զնշան խա-
չին ՚ի վր̄ մարմնոյ իւրոյ եւ
կնքեաց զինքն, եւ դեւն հա-
լածեցաւ եւ աներեւոյթ եղեւ
ահիւ եւ դողութբ̄ եւ գնաց առ
կիպրիանոս։ Նա՛ կիպրիանոս
ասէ ցդեւն զի՞նչ է որ եր-
կիւղիւ դողաս եւ սասանիս
ասէ դեւն. տեսայ զնշան խա-
չին եւ երկիւղիւ դողամ եւ
սասանիմ։ ասէ կիպրիանոս

զի՛նչ է նշան խաչին որ զար-
հուրեցուցանէ զդեւն: Նոե
դ լէն ցքրիստոնեաս. եւ որդիք
որ ոչ ուրանան զանձն եւ ա-
ռնուն քեզ զխաչն խորհրդա-
ւոր եւ զնշան խաչին: եւ երդ-
եալ քրիստոնեայս ի սուտ եւ
ի անուանի պաշտամանն նոցա եւ
ԹԷ ոչ ուրանանան զանձն եւ կրո
կրոնաւ դ լեն պաշտամանն մի՛ ըն
միաբանն զխաչն եւ առնէ. ...
մարդ առնել ի հոգւոյ զա-
գանն. եւ առաջնորդ հրեշ
տակաց եւ հրեշտակապետաց
երկնից պարգեւ ...
... ...
... ... եւ
ոչ ... երկնից ...
... ...

ա̃ծութն և զերկրաւորն աշխարհա
ւորաց և զսուրբ առաքեալսն զայսն
'ի վերայ երկրի զանձինս զորս
միր։ և դնելով զայսքանեա
և զմեծս առնելով զնոսա, և
զհնազանդս արդարոց միայն
րաց միայն զհոգւոյն. ամեն
ածիլն զմեծն յանդիմանեցաւ և 'ի
զմեծս աստ։ Յետ այսորիկ առա
ջնորդ ա̃ծ զարդարեին ճշգր միա
ծնէն այր երկնի և ծնող 'ի տրպ կրա
ակն մարդկային ա̃ծածնէն,
զմեռելոց յարոյց զբորոտս.
սրբեաց. զկոյրս զմեռեալս.
զկաղս լուսաւորեաց. և այլ
բազմաց արարանելոյ արարք
մեռանելով 'ի յարութեան և ճառ
ելոց 'ի հրեից և 'ի մարդկան
և յայտնեալ 'ի մեռելոց. և յետ

չէին խորով զղջմունս առնե-
րեաց և համբարձման առ
հայր յերկինս, և զայոց է
միւսանգամ դատել զկենդա-
նիս և զմեռեալս, և խաչին
խորով լուսաւորէ զամ ա-
րարած։ Համբարձման անցեալ քն
ուրախանան և ուրացողքն
կործեսցին։ Այս է նշան խա-
չին զոր տեսանեմք և զոր
հուրիմք և առնումք և այսպա
կերպարանաւս 'ի միտս խաչ ե-
կեղեցեաց, Թէ նշան խաչին
այղջեաց զօրութի ունի. այսպա
խաչեցայն որչափ են անմեներ։
Եւ համբարձան 'ի քս և 'ի զօ-
րութի խաչին և յամ հայր
ամենակալ զի նա մնայն է
ճշմարիտ ած, և կրողքն

դեղ են և ամէնայ։ Մի՛ ապա
ւորեաց զան՛մ գիրս կախար-
դութէ բերոյ, և գնաց առ
է՛ պխիկապաս քաղաքէն, և մի
կրոնեցաւ և ձեռնադրեցաւ
քահանայ, և զկնի ամ՛ուրց
ծաղկապաս և աղօթեաց և
ասէ ՟տր ա՟ծ իմ սիրեցի ըզ
քեզ և ծառայ ՚ի ձեռն մը
հայրապետին Մաթէոսի և
յուսատեանք կուսին զգօրու
Թե՛ խաչի քո ողորմեա ա՟ծ
ողորմելիս ինձ ամ՟ ա՛ ապաւինին
քա՛ւեա զնս ամ՟ զպատուհասէն.
արդարացո զնս ամ՟ ՚ի մեղաստա
ճորին. հանն զնս ՚ի դրախտ մե
ղանց ամ՟ պետրոսիա և զդաւանի
նել ՚ի դրախտ քաւութեան. Ե ելը
յնուհեն զքանանու Թ րամեսյո

այն զհնոցն երից մանկանցն ՚ի
բաբելովնի հովանաւորեր զօ-
րացն օրհնութեան: Եւ զոր յետին
նկարագրեր չար եւ դժնդականն ա-
ղանդ գլխոյ. այժմ արձակեալ եա-
ետմ զոր կապանաց հրաման
նաւոր տր. կայց զեն երկրիս եւ
երկիր ՚ի հաստատութեան իւ-
րեանց. հող զօրութեան զաւրութեան
տաւրացանէ. Ծառայ զպաշտաւնս
իւրեանց տան, եւ տր կայունի-
ցեն արձակեալ ասացեն յա
նուն ամենայն երրորդութեան
տր. Սրբոց երգեցէք
մեծ զ ... աստուածն տր յաւի-
տենից տր մեր. եւ յաւիտենն
այժմ որ զդաւանի բարեխաւսութ
զեւս. տէր. ամենեցն տր.
եւ քեզ դաւան հրեշտակին որ

ծագմանէն [illegible] ՚ի աշխարհս
ըստ [illegible] և [illegible] ան-
[illegible] որ կային ՚ի սպասաւ-
որութե [illegible] Աստ[illegible], և [illegible]
[illegible]
[illegible] և [illegible]. Տէր
ոչ. Տէր. Տէր ողորմեա [illegible]
երկինք և երկիր [illegible] քո
[illegible]
[illegible] և [illegible] որ
[illegible] Աստ. [illegible]
և [illegible]. [illegible]
[illegible] ՚ի
[illegible] ՚ի
[illegible]. ՚ի
[illegible] Աստ. Տեառ. և ՚ի
[illegible] Աստ. [illegible] ՚ի [illegible]
[illegible] ՚ի [illegible]
[illegible] ՚ի [illegible]

դաւորութն Նոյի. ի քհնյութ
Մելքիսեդեկի ի հաւատոյ
և ի հիւրընկալութն աբրահա
մու ի կատարմանն սհկ. ի պատա
րագն յակոբայ ի գեղեցկու
թն յովսեփայ ի համբարձ-
ձումն եղիայի ի հնազանդու
թն Եղիսէի ի [illegible]
Մովսէսի ի [illegible]
Ահարօնի որ զվարդապետեալ էր
ի բերանոյն [illegible]. որ օրէնսա
[illegible]
ի քահանայն և ի սաղմոսն Դաւ
թի ի մարգարէին Սամուէլի ի
զաւ.ազգանն մովսէսի և յա
ղօթսն Ահարոնին. յաւե
տիքն [illegible] և [illegible]
[illegible] ի Տեառն
դըն և ի [illegible] յամի [illegible]

որ մկրտեցաւ ՚ի յորդանան
՚ի յովհաննէ․ և ՚ի տ̃ր հրա-
մանքն որ հրամայեաց անդա-
մալուծին թէ՝ արի՝ առ զմա-
հիճս քո, և ՚ի թուքն որ ե-
բաց զաչս կուրին, և ՚ի գա-
լուստն յաւանակաւն յե̃մ ՚ի
յարութի̃ն Ղազարու ՚ի մահո
ւանէ և ՚ի խաչելութե̃ քո ՚ի
գեղարդն և ՚ի բևեռսն քո
՚ի փշեղէն պսակն և ՚ի հե-
ղուման արեան որդւոյն ա̃յ որ
հեղաւ ՚ի վ̃ր ս̃բ խաչին։ երդ-
մնեցուցանեմ և կապեմ և
հալածեմ զձեզ չար դևք։
Յարութե̃ն և համբարձմամբն
քո, և ՚ի գալուստն հոգւոյն
ս̃բյ, և այլակերպութե̃ն քո
որ այլակերպեցաւ ՚ի Թաբօր

լէր բերին, որ ուսանիք ի Քրիստոսէ
գեղեց և աղամանդք և կատարա-
գուներ, արարեալ և կանանց մեր
ձեռնալ ի Ծնողն Այ: Նորոգեալն
գուշակեալն գձեռն ի բանն ան
ծածկեալն ի յայտն ամենայն երկն
ի Թագն ամենազգասարեալն. որ
հրաշալեացն զարդարեալն. ի
Թուղթն առաքեալն. ի մարգարէն
Մովսէսին ի կատարեալ աղջկն
ի ամենակատարեալն Մովսէսեայ ի
զարմանալի մարմնոյն Տէրն.
ի յաղօթս Ահարօնի ի պաշտօ
մունքն զանգակեալն ի Տէր ան
ցեալ ի քառասնորեայ պահոց
Մովսիսեայ. Տէր արքայն մեր
կանանց զՔրիստոս հօ. ի յայլ
զարդարեալն Կոյսն. ի հասեալ
ողջն զոր ծնեալ. ի կարոզն մեր

անեղծելին. ՚ի յաւէտենականն զաւ-
րութենելին. ՚ի յոյժ ումն հզօրեղեցու-
ցին. Ամէնն մարգարէից եր նմանին
և իմաստութեան բանականին. Ամէնն
կերպ եր աուրեանծին առաքելոցն
հաւր կենդանեցին. Ամէնն ահեղ և
ողորմածելին առաքելոց հրեղէն
եղբաւրն սրբոյ Ամէնն թև արծ-
ծին ահեղ առաքել զաւրավարին
որ. ՚ի վերին նստեալ բազմեալ տէր
և տէր ամենին։ ուր այս աւուր ամենեցուս
տէր յիշեսցես զիս և հրա-
մանաս պատասխանի. յորժամ ՚ի բաց
մերձս հալածեմ կայից, և ա-
ղաւթից լուծանելոց ՚ի ծա-
ռայից տէր ամէն։
Զոյգ մեղ տէր զղողորդեալս ս-
քո և զփրկչականս քո աստուր մեղ-
Ատէ զինն մեծ ելն զաւրծք քանտր
և յոյժ խաւրեն խրհրդոց քո-

Երանելւոյն յօհաննու գառնեցւոյ
ասացեալ առ սուրբ աստուա-
ծածին.

ծածին մայր քրի
եւ ծնող միածնի
հօր . բար-
ձօղ անիծից
եւ պարտաւորաց ազգի մարդ-
կան : Զերկնայինն զօրացն
երանելի եւ հոգեղինացս օրհ-
նաբանեալ . միջնորդ այ եւ
մարդկան . հաշտարար ընդ-
արարածս . Թագ եւ պսակ
կուսանաց եւ հաւատարմաց բարե-
խօս կն մեղաւորաց : մեղու-
ցեալս ոռս մեռ . անհրամանապէս աստուա
ծոյ քո, եւ աղաչեմ զքեզ զ . երբ
րեւ զհոգւոյն իմոյն զմաքրանացեն,
ի

Ի քէն։ բարեխօսեա վ̃ս իմ
առ բանն ա̃ծ. զոր ծնար մարմ
նով. զոր կերակրեցեր զկե
րակրիչն ա̃մ կենդանեաց ։
Աղաչեա վ̃ս մեր զմիածին որդ-
նեկեղ քո։ Հայց կենդանութեան ա-
ռաջի նր̃ ցուցանել ա̃ղ րո-
ւթեանց ։ Հայցս առաջի նր̃
ողջունորդ և բարեխօս զմեզ
կեա̃ յի լերու։ Օ խնամ թամ մեր
նից ոչ մեռանել։ Օ առ աղ
բանականին։ զօրհնեալ զորհնին
պչրեմ աղ ... ընթ ... զոր
Ծաղկաւորին ոչ տեղայ. դե րե
և զՏեկին ... ընթ ... յե
ղիսպառ և՛ զի նայքարեց և
յա̃մ անօգնին։ զարդարեալ է
առաքինաւորին քո վ̃ս նր̃ զ

ժամ չարչարանացն· զյանձն-
նարարութիւն քո առ յօհան-
նէս յորժամ հեղուսեալ
կայր վշտօք ի վր̄ խաչին·
Ողջաուն արտասուան քո
զոր վտակօրէն հեղուիր,
յորժամ տեսանէիր զնա
վտանգեալ ի վր̄ խաչին· վս̄
որոյ մատնատատան տառա-
պէիր կսկծալից· վս̄ չար-
չարանացն: վս̄ սաստիկ ծա-
րաւմանն: վս̄ ճաշակմանն
լեղւոյն քացախին վս̄ տե-
սանելոյն զքրտնատանասանկ ա-
րեան իջուածք: վս̄ իջուցա-
նելոյն ի խաչէն արիւնա-
ղանդ մարմնոյն: վս̄ դիա-
զարդեալ դնելոյն ի նոր գե-

ՍՐԲՈՅՆ Գրիգորի Նարեկացւոյն
ընդդիմամարտ դիմաց այս նոճաց
Աղօթից և դիմասատարտու ջերմնա
տագնաց ախտանորութեանց. Տաղ
փառաւորիչ.

Արդ՝ այսպատմեաց ան
բաւեց հրա
շից հարդեր
ձիչ հայր ամե
նատերդ։ Միանիչ ահա
ճող։ Ձայն պարգաւեղ լի։
Ողջունեմ ընտանեք։ բան հաւ
բաւորել լի։ Միջունեմ ողջան
չել լի։ Հրաման սասկալ լի։
Լուեր անզննել լի։ Պայծառն
անձնաւորել լի։ Իմաստն անբա
ճել լի։ Օծումն անզննել լի։
Կամք անմննորել։ Տերուն
Մ

ան

անսահմանելի ։ Անեծութ̅
անչափելի ։ Բարձրութ̅ ան
բովանդակելի ։ Ողորմութ̅
անկշռելի ։ Նուաճելութ̅ ան
հասանելի ։ Պատճառ որ-
դւոյ հայրութ̅ է այլ ո՛չ նա-
խադրութեամբ ։
Քու եւ ՚ի ձեռն քոյդ ամենայա
րարիչ զօրութեդ սաստեաց
տարածանայող եւ դիտեալս տեսն
դեալ Չորեմութ, որ ապրեցեր
մուծանէ մեղաց ։ զի փախի
ցէ ՚ի մարդոյս ։ զարհու-
րեալ ՚ի խխբայից եւ յանբանէ
լի ադետիւ վտանգի դաւաճիւ
եւ րկնաւոր որդի ալոյ սրբայեալ
մնացեալ ՚ի մղձկաւոր
համայն մարդկութեան ։ Եւ այդ

պատկառանօքն խնամարհաւէ
տրամադրելով բանս խորհրդոյ՝
ամենայն ազգս, անձինս 'ի գործս
ցանկալեաց իւրոցն հրեշտակաց:
Միանգամայն և հալածանաց.
Հնազանդեալ և արտաքոյ ա-
ռաքեալ 'ի շինուածոյ խո-
րանին քուրմն ընծայութեան
յարարչին խաչին: Նա՛
Քրիստոս մարդկանս պարտա-
ատեալ ազգաց 'ի դժնդակ մե-
ղաց. և զհատուածոյն Յակոբա
հեծեալ 'ի սրտից մերոց:
Նա՛ գիշերաւ պահեալ հոգւոյն հե-
ղուցեալ. ...
...
...
...

գի՛

ցի՝ չարին։ Եւ ՚ի կողահերձ
տայրատուր սրբե այժգին
բախմանէ՝ որով զվէրն մեծ-
ընկալար, խաչյալ սատակեա-
ցի աղզգելն ապարանին մահու. Եւ
զի խաւարուհեցոյց զգաստեալն
գլուխ յանձն ոգելին զհոգին
՚ի ծոց քո բարձրեալ, ա-
ղրստամբութեանն անբարին բա-
րուցն ընկերեայ ՚ի կոր կոր-
ծանեցի ամ[ենայ]ն Հերքեալ
՚ի կորուստ։ Եւ զի ոչինչ
ծածկեցաւ անմահին խաւարու-
յորովայնի երկրի, այսու
ամբարձեալն Հոյարատութեն
կարծեալ զօրուացն՝ ՚ի յա-
տակս մահու դժոխոց մե-
Թ.ր[ ]ն սատուներկն յաւեալ

գ-ն

զգիտասցէ ։ Եւ՛ յիշեսցէ
զառաջին հարուածն անբը
ժշկական ․ որով մահացաւ
զխմամարտութ̃ Թոռնից մեր
շապին՝ կենարարն կրիւք ա
մենազօրին ։ Ա̃ւ զի ՚ի փառա
քս հայր ողորմութ̃ եւր ՚ի
գովեստ որդւոյ քոյ հոգ
ւոյդ սրբոյ զայս խոստո
վանիմք ։ Քանզի ոչ պիտաւորե
ճն․ չ ասալ զօրութ̃ ունի ըզ
միւս մէն՝ առ մի խորհրդա
կանն խորութ̃ ։ Ս․ ԱՂ զանդրո
կիզքն բանից անձնաւոր՝ Յ̃
անժամանակից հօր փառա
ւորեմք ։ Եւ քեզ միայնոյ
որ երրորդութ̃ց հաւասա
րապատւին՝ աթոռութ̃ց համա

 բոլն

բուն անբաւծին ինչքնուէնզ.
օրհնաբանուի զորհուի՝ զօ
րուի՝ և անձառ վայելչուի
մեծուէն՝ բարեվինձակ հաւր
թուէն՝ զուգակցին հաւա
սարուէն յաւիտենանս ամէն.

Աղօթս մաղթանք զօրաւոր ընդ-
դէմ ամ չարեաց.

Լնկար քաղցրուէ տէր
ած հզօր զգաստա
ցուցիր զաղաչանս.

Անտէր զթուէ՝ առ ողոր
մուէսյս դիմօք. Փարա
տեան ամենայաւրինե զամօ
թալեան տխրուէս. Նաւր
յինէն աղալած զանդրձեր
րելը ծանրուէս. Նջրպե
տեա դիմաբրաւոր. զմահացու
կրթուէս. Նաւրեա մեղա

յաղթօղ։ զխաչապաշտին հա-
ճուկեա։ Բազմաւորեա զեր-
կայլին․ զմոլեկոյն մաւա-
խուաղ։ Ողորմեա կենցաղոյս․
զկայսրութեանին ընթացմունս։
Տրուեա ծածկամեա զըմ
բըռնաւորին չար զարմունս։
Խաղաղաւորեա անդընդին․ զմարդ
սորզին զփորձածմունս ամենաց
ըստ քո անձուածորեդ․ զբա-
ռանըզայց եկեղ յաղթեաւ։ Բազ
մացեալս քո ձեռն ածարդ՝ զա-
ռաւաւաւաղ սրտաձաւրեաւ։ զծաղ
կեա քո արգեմորդ՝ զմուսա ար
մոց անձնեկեաւ։ Աեօրաղցն զըքա
նչանեդ ՚ի հեռաւ եկեց մաղ
թողեաւ։ Լուսացն քո աննող՝
զհանգառտեաւ խաղաղեաւ։ մարդ
կեազեա ՚ի հարզեց՝ զծած-

կարան անկարողինայ ։ դարձեա
ցեա զիա կամեցօղ զուատու-
պետալ ամենն որդւոյն· Մինչ
դ-ակս արարածոցս զբա ձեռք-
հեալ շունչ մարմնոյն ։ Եվ
ցուածոցեա շնորհիւն պարոն զօ
րութ երկնային ։ Արարչեա
ցես ՚ի գինի ընդդեմ դե-
ւացն դատաւ ։ Տուր հաւ-
գլիսա քեզ ընթրութե . մահա-
հանդերձեա նկրահնան ՚ի խօ-
րութե գեղեցիկ ։ Տարեկից
ատուէ հայցուածոց սրբութե
ւոյ Մ՚ածնին եւ սա ընդդէմ
ւոյ ։ Միածնեալ պարգեւուրեա
զպատաւ հան անօթութեց ·
Օ-գ-ակարանաց խնամողից ։
Ներգործութե եւ սեւ զամենայ՝
՚ի ծ-գիտակցան խաղաղութեց ։ Ակն

լէ փառք յաւիտենականս ա-
մէն ։ Եւ լիցի պահպանութ

✠ Աղօթք զօրաւոր՝ Նորին սրբոյն
Կիւրղոսի ։ ղէ ։

Տէ յաւիտենականդ,
բարերար և ամենա-
կալ. աստուածդ իմ լու-
սոյ, և յօրինիչ գիշերոյ,
կենանց ի մահու, և լոյս ի
խաւարի, լոյս անմահութեան
և երկնաւորութեան անարատու-
թեան ։ Որ ամենակարօղ ես ա-
րարչութեամբ քո՝ զարթուցա-
նես յայս զաւակս մեծու-
թեանց, ծնունդ և անմահու-
թեամբ քո, քանզի ոչ զօրէ
ծածկել զխաւարն քո
խաւար գիշերոյ ։ Արդ
երկնից ծառոց երկրպագութե.

ամ եղելոց՝ երկնաւորաց և
երկրաւորաց. և սանդարա
մետականաց: Որ լսես զձե
ծուն կայծելոց, և հայիս յա
ղօթս խնամարհաց, և ընդու
նիս զխնդրուածս նց. ած
իմ և թգր իմ. կեանք իմ
և ապաւէն իմ. յոյս իմ
և վստահութի իմ. յս քս
ած դ ամ: Ոըդ՝ հանգու
ցեալ ի հոգիս մրց. մխիթա
րութի մեղաւորաց. և քաւարան
մեղուցելոց. որ գիտես զամ
յառաջ քան զլինել նց. ա
ռաքեա զպահպանողական
զօրութի անձին քո, և փրկեա
զիս յերկիւղէ գիշերի և
ի գիշէն չարէ: Սպ զի զմ

 չա

շատաքը տօսկալըն եւ մը քո ան
ձանդ՝ միշտ համբուրեալ
շրթամբք հոգւոյ՝ ընդունեն
զնշխարս. կեցից պահպանեալ
ընդ այնոսիկ՝ որ կորզան ըզ
քեզ ՚ի բոլոր սրտէ։ Լցո՛ ՚ի
դրոշմ խաչի. քոյոյ նշանիդ,
զոր ա̃ծային արեամբ քո
ներկեալ նորոգեցեր, եւ ՚ի
նոյն շնորհ որդեգրութեան ըզ
մեզ մկրտեցեր, եւ ՚ի փառս
պատկերի քո նկարեալ յօ
րինեցեր. այսու պարգեւօք
ա̃ծայնօք՝ ամաչեցուցէ՛ սա
տանայ. քակտեսցին մեքե
նայքն. բարձցին որոգայթ
քըն. պարտեսցին մարտու
ցեալքն. պակասեսցին զէնքն.

 սայ

տոյրատուքը ։ Մերժեցի
մէ զն. փարատեցի խաւ՛արն
մերկեցի մառախուղն. Ի նա
զուլ զօ հալածեցի, և այլ
զօ կապեցէ. մ՛ն զէ զթան
եա և սղոցման, և անուն
զօ կոչեցեալ է ՚ի մէ՛ր ծա
ռայից զօց ն՛ զեզ ըննռ
հօր՝ հոգւոյն ս՛րբ՛ փառք
և իշխանութի յաւ՛իտեանս
յաւ՛իտենից. ամէն ։

✠ Աղօթ ա ռ տաւը աւ
ջերմանն ։

Անմն հաստաթն հզօ
րի. որ միշտ զենեղ
և կենդանի. երկնա
տաւսան զաւրացող թագի.
ձեռ զ այս սաղերս սնաւորոցա

նի . Սբ Գէորգայ և Մենք-
րենի . երկուց եղբարց նա-
խակայցի . Յակոբայ . Յօ-
հաննէսին Ճգնաւորս որդւոյն
զեր բնեթի . Փիլիպպոսանի Պօր
դուալինթի . Եւսեբեայ և
Սամուէլեանի . Յակոբայ ու-
ղեւոյ Թաթեւանի , Ցմաճո
նի , Սամուէլի , Երկոտաս-
սան Առաքելոց . ԺԲ Մարգա-
րէներոց . այս է բաղ-
ձանք սրտից մերոց : Փըր-
կե՛լ զմեզ յայսմից պատժոց :
Եւ լիցի պատճառս ծա-
ռայիս այ ածին :

Գ. Պարծանաց հաւատացելոց Սրբ
և զօրութեան ած(ո)յ Խաչին որ երեւեցաւ
յերկն լուսաւոր կերպիւ հայրապետացն
մայլեալ է.

ԽԱՉՆ ՔՐԻՍ
տոսի լոյս:
Խաչն կենարար
ուղղորդ: Խաչն
մոլորելոց դարձուցիչ: Խաչն
ապաստանաց մխիթարութիւն:
Խաչն սեծ ապաստանաց ամենայ:
Խաչն առաջնորդ տարակուսելոց դար
ձուցիչ: Խաչն ախտացելոց բժշ
կող: Խաչն բանտարգելելոց
յարութիւն: Խաչն մեղուցելոց
թողութիւն: Խաչն աղքա
տաց մխիթարութիւն: Խաչն անլոյս
ելոց լոյս: Խաչն նաւակոծելոց
նաւահանգիստ: Խաչն աղքատա
[illegible]

աղ [illegible]

ելոց հանգիստ։ խաչն աղօ-
թաւորաց բազմոզաց պարծանաց։ խաչն
հայրապետաց։ խաչն վերակացու-
թեանց։ խաչն անձեռագործաց
դատաւոր։ խաչն արդարոց
խորհրդակից։ խաչն ննջե-
լոց հանգիստ։ խաչն աղաչողաց
պահապան։ խաչն արանց գը-
լուխ։ խաչն ծերոց կատարա-
րումն։ խաչն խնամակալ ելոց
լոյս։ խաչն Թ[illegible] րաց վայելչ
ջութի։ խաչն գետն յաւիտենա-
կանն։ խաչն բազմարարաց
աղաւտաւորքի։ խաչն անհնարականց
[illegible]ութի։ խաչն անօրինե-
լոց օրէնք։ խաչն մկրտելոց
քարոզ։ խաչն առաքելոց
պաշտամունքի։ խաչն մարտիրոսաց
պարծանք։ խաչն վարդապետաց

նող պահապան։ Խաչն կու-
սանաց զգաստութիւն։ Խաչն
քահանայից ուրախութիւն։
Խաչն եկեղեցւոյ հիմն։ Խաչն
տիեզերաց զգուշութիւն.
Խաչն մեհենից աւերիչ։ Խաչն
բագնեաց կործանիչ։ Խաչն
ձեռնձերաց ապաւինիչ։ Խաչն
Հրեից գայթակղութիւն։ Խաչն
ամպարշտաց կորուստ։ Խաչն
տկարաց զօրութիւն։ Խաչն հի-
ւանդաց բժշկութիւն։ Խաչն
բորոտաց սրբիչ։ Խաչն ան-
դամալուծաց ուղղիչ։ Խաչն
պակշոտաց բժշկութիւն։ Խաչն
քաղցելոց հաց։ Խաչն ծա-
րաւելոց աղբիւր։ Խաչն
մերկաց վերարկու։ Խաչն
անբարբառաց բարեխօս ծա

ւայրին Տր ամէն ։

Անուանք Սբ. Նշանացն որք են բա-
րեխօս վասն մեր ։

Բարեխօսութե Ձայինն
սբ նշանին ։ և ամենայ
նայ բարեխօսին ։
Նշնի վմ ադգի մարգեղեան
Սբյ կենաց խաչափայտին
Նշնի ։ Նշանակի սբ նշանին
Մարագայ առաքը նշանին ։
Սրբեմանն սբ նշանին ։ Հաղ
բատայ սբ նշանին ։ Մանեայ
սբ նշանին ։ Վարդկայ սբ նշա
նին ։ Նդբենեայ սբ նշանին ։
Աւրբերայ սբ նշանին ։ Մարա
ւայ սբ նշանին ։ Վռանձիւսա
բայ սբ նշանին ։ Լոէ քարի սբ
գեղարդին ։ Վենտաբգեղ
սբ նշանին ։ Նպառանեց սբ
նշանին ։ Կարմիրաւնի սբ նշանին

[illegible] տ͞ր ողորմեա.
[illegible] տ͞ր ողորմեա. [illegible]
[illegible] տ͞ր ողորմեա. [illegible]
[illegible] տ͞ր ողորմեա [illegible] տ͞ր
ողորմեա. [illegible] տ͞ր ողորմեա
[illegible] տ͞ր ողորմեա
[illegible] տ͞ր ողորմեա.
[illegible] տ͞ր ողորմեա
[illegible] տ͞ր ողոր
մեա. [illegible]
տ͞ր ողորմեա. [illegible] տ͞ր
ողորմեա. [illegible]
[illegible] :
տ͞ր ողորմեա. [illegible] տ͞ր ողոր
մեա. [illegible] տ͞ր ողորմեա.
[illegible] տ͞ր ողորմեա. [illegible]
[illegible] տ͞ր ողորմեա. [illegible]
[illegible] տ͞ր ողորմեա. [illegible] տ͞ր
ողորմեա. [illegible] տ͞ր ող

ջանացն որք ընդ հանուր
տիեզերս իցեն որդին տր̄
և արժանաւոր աղօթիւքն
և անբարբառ բարեխօսու
թեամբն աղաչեմս ծնողս քո :

Հրաշագործութիւն Քրի
Զոր ասաց .

Ե կ՛ն̄ բաժանեցաւ ի
ժողովրդենէն բա
զում հրէիցդ . լու
սաւորեց զկոյրս հալածեալ
ի մարդկային դիւաց . սրբեց
զբորոտս . զնացելոց զանդա
մալոյծն որ ի բեթեզդայ
ամենայն գնիւր ըն տարի .
և յարուցեալ ի մեռելոց զղա
րեքօրեայ մեռեալն . և
այլ անթիւ ըսքանչելիս և
հրաշագործութիւնս արար .

նոյն ողորմութ֊ն խաչիւ
հեալ արաացն ՚ի մեղջ •
զգլխացաւն • աչաց ցաւն
ականջացաւն • ակռայից ցա
ւըն • սրտացաւն • մէջաց
ցաւն • կշտացաւն • փորա
ցաւն • ծնկացաւն • և ամ֊
ցեղ ցաւոց ազատեացէ՛ զ
նուկան և պահապան լերցի
ծառայիս այ   ամէն :

Աղօթք վն թպղայի և այլ որ ոչ
մերձենայ ՚ի ծառ.այս այ •

Տէր յս քս • ամենա
զօր ողորմած • լեր
պարիսպ և աշտարակ
հզօր յերեսաց թշնամոյն
զի ամ մարմնիկ խաւարութեց
կործանեաց և ընկեց զնս ամ դե
ւական չարեաց որք ՚ի ծը

Նուէրս կանանց առաքեցկանն
զորհուրբեցուցանելովայլք
կուսեցան զգեշառնելոյ երև
մամբք պէս պէս ախտիւք
Թմբրութ̃ խելագարեալս առ
նելով · և որ ինչ հաղքից նո
ցին իւրեանց չարաձևաւր որո
գայթիք · հերքեալ հալածեա̃
ցին ՚ի գետնոյ ծառայիս ա̃յ
Ա՛ծն :

Վերստին յաճելոռնած կրկին հե
ծուն՝ նորին հակաւի · առ նոյն ա
ղերս մատեթանայ բանիւ ՚Ի յորոց
սրտից խօսք ընդ հ̃ւ ·
բանս · ա̃ծ :

ԱԾ և ա̃րք · կե̃անք և
առաքինէ · ողոր
մած · գթած ·
Լոյս · երկնային

միտ․ անխախտելի․ մաքրութ
եան․ անհնարութ․ պարգե
ւառու․ փրկիչ օրհնեալ․
գովեալ բարեբանեալ։ Պա
րան անփոխ պատասպարան
վստահութե․ առաւ ցնծութ
թե բարի․ առաւել խրախճա
րի մաքրագույթ․ քանզի մե
ղաց․ ողորմացիք մերոց․
ան հաստատեալ զնորք․ ան
մերձեցելոց հայեցոր․ ան
յուսութ էք․ անեալ քո
յ...ազարեալ զորդի․ և
հօր քո ընդ քեզ հզօրի և
ամենակալի, և հոգւոյդ ամե
նակալի և Ւ քեզ երկրպա
գելոյ փառք և պաշտօն գո
հութեան յաւիտեանս ամէն

վերստին յաւելուած երկնին հր-
ծուն՝ նորին հայեցող։ աւ նոյն ա-
ղերս մաղթանաց բանիւ ի խորոց
սրտից խօսք ընդ Այ
բան. Դ.

արերարն եւ Այ
երկնաւոր, մի-
այն տէր բնէ, տէր
ամենակալ. մեծութիւն ահեղ.
գթութիւն օրհնաբանելի. ողոր-
մութիւն խոստովանելի. բարե-
րարութիւն երկրպագելի. խո-
նարհութիւն պաշտելի. մար-
դասիրութիւն անճառելի. պահպա-
նութիւն հնազանդելի. բարձրեալ
անքննին. մերձաւոր կամա-
րաց. ապաւէն անկասկածե-
լի. մխիթար որբոց. փրկա-

 տիչ

ակէն մշտնոց · աղաչեմ քեզ ցա
ւոց · ապաւանու(թի)ւն մ հատու-
թեց · բարձու(թի)ն պարսպաց ·
փրկաւորեալ հայրեաց · կարգա
նորեալ կրկեց · յարմարեալ բա
նից · սանձարկու լեզուի ·
շրթանց որու(թեա)ն ընչոյ · կացու-
ցեալ հաստատի · անմոռելէ
խորհրդոյ ո · կրթարան կա
մաց · արձանագրու ցէ յուզ
մանց · հանդարտու(թեա)ն մրրկ
կաց · խաղաղու(թեա)ն ծփանաց ·
որ ունիս զմեկ ամենայն
թաց իշխանու(թի)ւնս, և իմաս
տու(թեա)ն նու անձնաւլ աւ քեզ

գարձուցանեմ ա:

2 Գոհաբանեմ մշտ երկրպա
գանէ որ, որ հեղուց անհայր
տու(թեա)ն երկնայնամատեալ հայր

զիս ամենայնիւր անձամբ հրա
շինեալ՝ յամենայնի տեղի։ Թագա
ւոր երկնից հաստատչեաց, ամենայն
ծանուցէ զԹաւ ծ. անզգեցեա
հայր և նախախնամօղ ամենայն արարածոց
ընթացից. Աստուածդ հերկնայից.
որ ամէն Քրիստոսիւ զօրութիւնս՝
դիպելոց ՚ի յարարոց ալեկոծեալ.
Զբանականս մեծ ախտաւո-
րաց, որ ոչ Թագաւորութեան-
նեա դարձեալ ընդ ՚ի ամբար
նշանաւոր. յուսով երկնայ
րին, Աստուածային ամ հրամա-
նիւ արդարութեան ամենայնի
յաւիտեան երկնաւոր. ամենայն
նուէ հանդերձանաց, որ ոչ
երկրէ մարմնով ազատեցաւ
դաւանութեան. Տէրութեան
ամենահզօր, որ ամեն զօրութեան

տուանց փոխատրութե. փրկել
նայց. ատուածութի. անմահութեն
ձելի, որ քոյին փրկութի
զանմարդ նիւթ հողայս. Ես
խացուցանես. Պայծառութի
անմատուէր, որ ճառագայ
թիւք ահեղ բարձրութե
պարածածկեալ զթշնաւ.
կրկին բարդանաձ անտեսա.
Իմանալի մեղանաց բաղձից,
որ զհեռքեաւր ի փրկչութե ա
ուղինօք պայծառութ նոր
զեալ վերադատին. միայնելա
ցուցանես. Միարանէ որ զին
բաժա ած ին անբաւէ զե
բանկբարձութի յաւէտ յա
ւիտենից. Եւ փառաւորութ
ած խոստացեալ զքո միայնելա.
երանութի անձկաւոր, յոր ըղ

կենդանութ̃ շնորհօք լուսաւորեա
և արարածելք, զի զգեցեզ զգե
արից՝ կենդանւոյն Տեառն ամենա
խաւարելեց առ՚ի քաւութ̃ զե
րոյս փոքրացել ամենազօրեն
լեց. անմահանալելեց զերդ կենաց,
որ և մնացելոց՝ ընծայեն եղ
ծելոց առնես զօրանալելքս։
Միանաւանեղծ աներկրայե
լեց, որ զհուրբ կերպեալն, և
զհոգեմայ հնարեալն, և զծա
նօթք զաղանաց ծառայեալն,
՚ի քննութեն ակայն նոյնին հրե
թակոյանութ̃ անպակաս յա-
րուցանես։ Միահաւասարու
համազօրակցութ̃, յորում
մեծօրէն պատիւ ամենայն պա-
տօնին և խոստացել։

 հիւա

ԳԱԱ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.
FL0020590